

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΒΑΡΕΛΛΑ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΩΝ

1977

40. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Μέ ρωτᾶτε ποῦ θά περάσουμε φέτος τά Χριστούγεννα. Μά ποῦ ἄλλοῦ; Φυσικά στό σπίτι τῆς θείας Ἑλένης. Κοντά στή γιαγιά, στό ἀναμμένο τζάκι καί στόν... πρόπαππο μέ τά μεγάλα μουστάκια.

Ἄπό τίς παραμονές τῶν Χριστουγέννων ἡ γιαγιά μέ τή μητέρα μου καί τή θεία Ἑλένη ἀρχίζουν τίς ἐτοιμασίες. Σκουπίζουν τό σπίτι καί τό κάνουν νά λαμποκοπᾷ. Ἐμεῖς τά παιδιά ἀσβεστῶνουμε τήν αὐλή καί τίς γλάστρες.

Τήν παραμονή σηκώνονται ἀπό τά χαράματα, κοσκινίζουν τό ἀλεύρι, βάζουν μέσα ζάχαρη, βούτυρο καί ἀρχίζουν νά ζυμώνουν μέσα στή μικρή σκάφη. Ὑστερα παίρνουν ἡ κάθε μιά ζυμᾶρι καί πλάθουν τά χριστόψωμα καί τά κουλούρια.

Κάνουν πολλά κουλούρια, γιατί θά ἔρθουν γιά ἐπι-

σκέψεις ὅλοι οἱ συγγενεῖς καί τά παιδιά νά ποῦν τά κάλαντα. Θά ἔρθουν καί οἱ φίλοι νά ποῦν «χρόνια πολλά» στό θεῖο Γιάννη.

Τά τέσσερα χριστόψωμα εἶναι ἔτοιμα. Τό καθένα εἶναι καί μιά δημιουργία. Τά τρία θά τά φᾶμε ἐμεῖς τά Χριστούγεννα, τήν Πρωτοχρονιά καί τά Φῶτα. Τό τέταρτο θά τό φᾶνε τά ζῶα. Ἔτσι εἶναι τό ἔθιμο. Ἔχουν καί αὐτά τό μερίδιό τους στή χαρά μας, γιατί κουράζονται καί αὐτά μαζί μέ τό θεῖο τό Γιάννη.

Ξημερώματα τά Χριστούγεννα θά πᾶμε στήν ἐκκλησία, νά παρακολουθήσουμε τή θεία λειτουργία.

Στό χωριό λέμε καί τά κάλαντα μέ τόν Παῦλο καί τούς φίλους του. Παίρνουμε μαζί μας φουσαρμόνικες, τούμπανα καί τρίγωνα. Ἄν ὁ νοικοκύρης ἔχει πολλά ζῶα ἀρχίζουμε τά παινέματα καί τοῦ τραγουδοῦμε:

«Ἔχεις χιλιάδες πρόβατα, ἔχεις μυριάδες γίδια, πού ἔχουνε τά χρυσά μαλλιά καί τ' ἀργυρά κουδούνια. Γιομίζει ὁ κάμπος πρόβατα καί οἱ ραχοῦλες γίδια».

Γιά νά μᾶς δώσουν μεγάλο χαρτζιλίκι, λέμε πολλές εὐχές:

«Ἐδῶ πού τραγουδήσαμε πέτρα νά μή ραῖσει κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνους πολλούς νά ζήσει».

Ὅταν πιά γυρίζουμε σπίτι, οἱ τσέπες μας εἶναι γεμάτες καρύδια, ἀμύγδαλα, σύκα, σταφίδες, κάστανα, μήλα, πορτοκάλια, μουστοκούλουρα καί χριστουγεννιάτικα τσουρέκια. Στό δρόμο ὀλοένα μασοῦμε.

Στό σπίτι τά Χριστούγεννα μαγειρεύουν ἢ γαλοπούλα ἢ χήνα ἢ πάπια ἢ τήν πιό παχιά κότα. Ἔχουν κάμει πίτες μέ τυρί καί φύλλο, πού ἀνοίγουν μόνες τους ἢ γιαγιά μου μέ τή θεία Ἑλένη. Στή σάλα πάλι εἶναι ἀπλωμένα τά γλυκίσματα: Δίπλες, καρυδόψυχα περιχυμένη μέ πετιμέζι, μελομακάρονα καί κουραμπιέδες. Οἱ μεγάλες φρουτιέρες εἶναι γεμάτες φρούτα.

Ὁ θεῖος μου καί γενικά οἱ ἀγρότες δέν ἔχουν αὐτή τήν ἐποχή βιαστική καί βαριά δουλειά στά χωράφια.

Ἔχουν τελειώσει οἱ καλλιέργειες καί περνοῦν λίγο ξεκούραστα, ὥσπου νά ξαναρχίσουν οἱ δουλειές. Παίζει λοιπόν μέ τό κεχριμπαρένιο κομπολογάκι του καί μοῦ λέει ἱστορίες γιά τά καλικαντζαράκια. Αὐτά πού προσπαθοῦν, λέει, μ' ἓνα τσεκούρι νά πελεκήσουν καί νά κόψουν τήν κολόνα πού βαστᾷ τόν κόσμον. Εἶναι μαῦρα σάν τήν πίσσα μέ κατσικίσια αὐτιά καί πόδια γαϊδάρου καί μπαίνουν μέσα στά σπίτια ἀπό τίς καμινάδες.

Ὁ θεῖος Γιάννης γελά, ὅταν μοῦ τά λέει ὅλα αὐτά, ἀλλά γιά καλό καί γιά κακό μαζί μέ τόν Παῦλο ρίχνουμε μιά ματιά στό φεγγίτη μήπως εἶναι ἀνοιχτός κι ἔρθουν μέσα στό σπίτι. Μιά φορά μάλιστα ἡ γιαγιά μου τηγάνισε λαλαγγίτες καί τούς πέταξε στά κεραμίδια.

— Γιατί, γιαγιά, τούς πετᾷς στά κεραμίδια; ρώτησα μέ ἀπορία.

— Γιά νά φᾶνε τά καλικαντζάρια, νά χορτάσουν καί νά φύγουν, μοῦ ἀποκρίθηκε.

Καί ἄλλη μιά φορά ἔκαψε ξύλο ἀπό ἄγρια κερασιά, γιά νά τά διώξει.

Ὅλα αὐτά εἶναι πάρα πολύ ὠραῖα, μά πιό ὠραία εἶναι ἡ ἀνυπομονησία πού μέ πιάνει, ὥσπου νά ῥθει ἡ ὥρα τοῦ χριστουγεννιάτικου τραπεζιῶ!

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ποῦ θά περάσει τά Χριστούγεννά του ὁ Παναγιώτης; Ποιά εἶναι τά ἤθη καί τά ἔθιμα τοῦ χωριοῦ; Πόσα χριστόψωμα κάνουν καί γιά ποιόν; Μέ ποιόν θά πεῖ τά κάλαντα; Τί ἔχουν στίς τσέπες τους τά παιδιά, ὅταν γυρίζουν ἀπό τά κάλαντα; Τί ἰδέα ἔχει ὁ θεῖος Γιάννης γιά τά καλικαντζαράκια; Πῶς ἔδιωχνε ἡ γιαγιά τά καλικαντζαράκια; Τί μᾶς μαθαίνει αὐτό τό κεφάλαιο;

ΕΡΓΑΣΙΑ

Νά κάνεις μιά μικρή ἐργασία γιά τά χριστουγεννιάτικα καί πρωτοχρονιάτικα ἔθιμα τοῦ σπιτιοῦ σου ἢ νά γράψεις τά κάλαντα πού ξέρεις.

41. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

”Αχ, ἄχ, χριστουγεννιάτικο
τῆς φαμελιᾶς τραπέζι,
πού ταίρι ταίρ’ ἢ ὄρεξη
μέ τήν ἀγάπη παίζει!

Τά ποτηράκια ἤχοῦν γλυκά,
λαμποκοποῦν τά πιάτα,
γύρω φαιδρά γεράματα
καί προκομμένα νιάτα!

Γάλος στή μέση ὀλόζεστος
μοσχοβολᾷ, ροδίζει,
μοιράζει ἢ μάνα γνωστικά
καί τή χαρά σκορπίζει...

Κωστής Παλαμᾶς

«Τραγούδια τῆς πατρίδος μου»

42. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

“Ένα αγοράκι βρισκόταν όλομόναχο επάνω στην κορυφή του λόφου με τό ραβδάκι ανάμεσα στα πόδια του και ένα πανεράκι κοντά του. Γύρω του έβοσκαν τ’ άρνιά. ‘Ο μικρός βοσκός είχε γερμένο τό κεφάλι πίσω και τά μάτια προσηλωμένα στον ούρανό.

— “Ίσως μπορεί νά ξαναγίνει, έλεγε και ξανάλεγε με πίστη. “Ίσως ν’ άξιωθώ ν’ άκούσω κι έγώ τούς άγγέλους νά τραγουδούν.

Πόσες φορές τό άγόρι δέν είχε άκούσει για τό θαύμα πού είχε γίνει τώρα και τόσα χρόνια. ‘Ο πατέρας του του μιλοῦσε συχνά για τή νύχτα εκείνη, πού κατέβηκαν οί άγγελοι τραγουδώντας επάνω από τήν ήσυχη Βηθλεέμ. ‘Ο πατέρας του είχε πάει με τούς άλλους βοσκούς σ’ ένα στάβλο, όπου μέσα από μιά στενή πορτούλα είχε δεϊ μιά γυναίκα μ’ ένα νεογέννητο μωρό, πού έλαμπε στην άγκαλιά της.

“Αρχισε νά πέφτει κρύο από τήν κορυφή του λόφου.

Ὁ μικρός τύλιξε σφιχτά τήν κάπα πάνω στό κορμάκι του. Πόσο θά ἤθελε νά μήν ἦταν βοσκός. Οἱ βοσκοί ζοῦν πολύ μοναχική ζωή. Μά τί παραπάνω ἤθελε νά γίνει ἕνα σακάτικο πλασματάκι σάν κι αὐτόν; Καμιά βαριά δουλειά δέν ἦταν ἄξιος νά βγάλει πέρα οὔτε εἶχε καί κανένα ἄλλο χάρισμα.

Ἔβγαλε ἀπό τό πανεράκι του τό φλασκί μέ τό γάλα, τό ψωμί καί τό τυρί καί ἄρχισε νά τρώει.

— Τί ώραῖο πού εἶναι νά πεινᾷ κανεῖς, εἶπε δυνατά μιλώντας στόν ἑαυτό του. Νά πεινᾷ καί νά ἔχει νά φάει.

Κάπου πίσω του ἀκούστηκε μιά φωνή. Δέν ἦταν δυνατή, ἀλλ' ἀντήχησε ὡς κάτω στήν πλαγιά.

— Ἀλήθεια. Εἶναι καλό νά ἔχει κανεῖς νά φάει, ὅταν πεινᾷ.

Ξαφνιασμένος, γιατί νόμιζε πώς ἦταν ὀλομόναχος μέ τίς σκέψεις του καί τά πρόβατά του, γύρισε ὁ μικρός τό κεφάλι του καί κοίταξε πίσω ἀπό τήν καμπουριασμένη ράχη του. Εἶδε ἕναν ἄνθρωπο, πού ἦ κορμοστασιά του διαγραφόταν ψηλή μέσα στό σκοτεινό οὐρανό. Ἄλλη φορά θά ἐνιωθε φόβο, γιατί συχνά τριγύριζαν ληστές τίς νύχτες σ' ἐκεῖνες τίς ἐρημιές. Μά ὁ ἄνθρωπος αὐτός, μ' ὄλο πού ἦταν ψηλός καί μεγαλόσωμος, δέν τοῦ προξενοῦσε φόβο.

— Εἶσαι ξένος, κύριε; ρώτησε ὁ βοσκός.

— Ὅχι! Ὅχι! Δέν εἶμαι ξένος. Κάθε ἄλλο παρά ξένος. Καί μάλιστα τό ταξίδι μου ἄρχισε ἀπό αὐτό ἐδῶ τό μέρος, πολλά χρόνια προτοῦ ν' ἀντικρίσεις ἐσύ, μικρέ μου τό φῶς.

Ὁ μικρός τόν κοίταξε μέ συμπάθεια.

— Ἐτοιμαζόμουν νά φάω, τοῦ εἶπε, δείχνοντάς του τήν πετσέτα, ὅπου εἶχε ἀπλώσει τά φαγητά του. Εἶμαι βοσκός, κύριε. Φυλάω τά πρόβατα τοῦ πατέρα μου. Θέλεις νά καθίσεις νά μοιραστοῦμε τό φαγητό μου;

Ὁ ξένος, ὀλόρθος ἀπό πάνω του, ἔφεγγε μ' ἕνα ἀπόκοσμο φῶς.

— Τί περίεργο νά εἶσαι κι ἐσύ βοσκός, εἶπε. Κι ἐγώ βόσκω τά κοπάδια τοῦ πατέρα μου. Εἶμαι κι ἐγώ μοναχός τά βράδια. Εἶσαι σίγουρος, πρόσθεσε, ἐνῶ καθόταν, πώς τό φαγητό σου θά εἶναι ἀρκετό γιά δύο; Δέ θέλω νά σοῦ στερήσω τίποτε.

— ὦ, μά βέβαια! Ἔχω ἕνα φλασκή γάλα κι ἕνα σχεδόν ὀλόκληρο καρβέλι ψωμί καί τυρί καί σύκα καί χουρμάδες.

Γιά τήν πίτα δέν εἶπε τίποτε, γιατί ἤθελε νά τή φάει ὁ μόνος. Ὁ ξένος ἔσκυψε νά δέσει ἕνα λουρί ἀπό τό σανδάλι του καί ὁ μικρός εἶδε πώς τά πόδια του ἦταν γεμάτα σκόνη.

— Θά πόνεσαν τά πόδια σου, ὥσπου ν' ἀνεβεῖς ἐδῶ πάνω, εἶπε, καθῶς μοίραζε τό ψωμί. Αὐτό τό βουναλάκι εἶναι δύσκολο νά τό ἀνεβεῖ κανεῖς ὡς τήν κορυφή.

— Ἔχω ἀνεβεῖ σέ λόφους πιο ἀπότομους ἀπό αὐτόν, εἶπε ὁ ξένος μέ ἀργή φωνή. Ἀπό πότε εἶσαι ἀνάπηρος;

— Ἀπό τότε πού γεννήθηκα ἔχω αὐτή τήν καμπούρα στήν πλάτη μου. Αὐτή μέ κάνει πολύ δυστυχισμένο, μά ὅ,τι μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός πρέπει νά τό ὑπομένουμε. Ὡστόσο εἶναι σκληρό νά περάσει κανεῖς ὅλη του τή ζωή μέ μιά καμπούρα στή ράχη σάν τίς καμῆλες πού ἔφεραν μαζί τους οἱ Μάγοι, ὅταν ἦρθαν ἀπό τήν Ἀνατολή.

— Πῶς; ρώτησε μέ ἀπορία ὁ ἄγνωστος. Ξέρεις ἐσύ γιά τούς Μάγους; Αὐτό εἶναι πολύ περίεργο.

— Σέ ὅλη τή Βηθλεέμ τούς ξέρουν καί ὅλοι θυμοῦνται τό μωρό πού γεννήθηκε στό στάβλο· καί τό ἔβαλαν στή φάτνη, γιατί δέν ὑπῆρχε ἄλλοῦ τόπος. Κι ἐγώ ξέρω πάρα πολλά, γιατί ὁ πατέρας μου ἦταν ἕνας ἀπό τούς βοσκούς, πού εἶδαν τό ἀστέρι καί ἄκουσαν τήν ψαλμωδία τῶν ἀγγέλων. Ἦταν σάν καί σήμερα, τήν ἴδια μέρα.

— Μοῦ φέρνεις πολλές ἀναμνήσεις μέ αὐτά πού μοῦ λές, παιδί μου, εἶπε ὁ ξένος μέ φωτεινό χαμόγελο. Σάν σήμερα γεννήθηκα κι ἐγώ.

— Ἐμένα μοῦ κάνει γλυκά καί δῶρα ἢ μητέρα μου, ὅταν ἔχω τά γενέθλιά μου, εἶπε ὁ μικρός βοσκός.

— Φοβοῦμαι πῶς εἶμαι πολύ μεγάλος, γιά νά μοῦ κάνουν γλυκά καί δῶρα, εἶπε ὁ ξένος, καθώς σηκώθηκε ὀρθός καί ἀκούμπησε τό χέρι του στήν πλάτη τοῦ μικροῦ. Τώρα πρέπει νά φύγω. Ἄντίο, παιδί μου.

Ἡ φωνή του ἦταν τόσο θλιμμένη, καθώς τά ἔλεγε αὐτά, ὥστε ὁ μικρός σήκωσε τό κεφάλι του καί τόν κοίταξε ἀνήσυχος. Ξαφνικά ἐνίσωσε μιά μεγάλη ντροπή νά τόν πλημμυρίζει.

— ὦ, ἔκανε ὀρμητικά. Ἀπό τό φαί πού σοῦ ἔδωσα δέν ἔφαγες σχεδόν τίποτα καί οὔτε ἓνα γλυκό δέν εἶχες γιά τή γιορτή σου. Καί σ' αὐτό φταίω ἐγώ. Γιατί μέσα στό καλάθι μου ἔχω μιά πίτα πού σκόπευα νά τή φάω ἄλλοτε. Σέ παρακαλῶ νά τήν πάρεις ἀπό μένα γιά δῶρο. Εἶναι ἀπό αὐγά, μέλι καί βούτυρο.

— Εἶσαι καλό παιδί, εἶπε ὁ ξένος χαϊδεύοντας ἀπαλά τή ράχη τοῦ μικροῦ καμπούρη. Μοῦ ἔδωσες τό ψωμί σου, μέ ξεδίψασες μέ τό γάλα σου, τώρα μοῦ προσφέρεις καί τό γλυκό σου. Καθώς θά πηγαίνω στό δρόμο μου, θά σέ σκέφτομαι καί θά παρακαλῶ τόν πατέρα μου νά σοῦ δίνει χίλια καλά.

Ὅταν ὁ βοσκός σήκωσε τό κεφάλι, ὁ ξένος εἶχε φύγει καί ὁ λόφος ἦταν πάλι ἔρημος. Ἀναστέναξε βαθιά καί σηκώθηκε ὀρθός. Μά ἐνίσωθε τό κορμί του παράξενα ἑλαφρό. Μιά περίεργη γαλήνη γέμιζε τήν ψυχή του. Καί μόνο ὅταν τύλιξε τήν κάπα του πιά σφιχτά στό κορμί του, εἶδε πόσο ἴσιο ἦταν τώρα καί πῶς μπορούσε πιά νά παίξει κι ἐκεῖνο σάν ὅλα τ' ἄλλα παιδιά τῆς ἡλικίας του.

Κοίταξε πρὸς τόν οὐρανό καί τοῦ φάνηκε πῶς εἶδε μιά στρατιά ἀγγέλων νά τραγουδᾷ μέσα στήν ἅγια νύχτα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Τί περίμενε νά δεῖ ἐκεῖνο τό βράδυ ὁ μικρός καμπούρης; Ποιός ἦταν ὁ ξένος; Τί ἐννοοῦσε ὅταν ἔλεγε: «Εἶμαι βοσκός καί βόσκω τά πρόβατα τοῦ πατέρα μου»; καί «ἔχω ἀνεβεῖ σέ λόφους πιό ἀπότομους ἀπ' αὐτόν»; Ποιό ἦταν τό θαῦμα πού ἔκανε ὁ Ἰησοῦς σ' αὐτό τό διήγημα;

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- 1) Νά κάμεις μιά πρόταση μέ τήν κάθε ἔννοια τῆς λέξεως μοναχός (μόνος) καί μοναχός (καλόγερος).
- 2) Πῶς λέγεται ὁ ληστής τῆς θάλασσας;
- 3) Νά βρεῖς τή διαφορά πού ὑπάρχει ἀνάμεσα στίς λέξεις: ὁ ἔρημος κάμπος, ἡ ἔρημος, ἡ ἐρημιά.

43. ΤΟ ΦΛΟΥΡΙ ΤΟΥ ΦΤΩΧΟΥ

Τό πρῶτο φλουρί τῆς βασιλόπιτας, πού μοῦ ἔπεσε, βγήκε μοιρασμένο. Ἦταν ἀληθινό φλουρί, γιατί ὁ πατέρας μου ἔβαλε στήν πίτα μιά χρυσή ἀγγλική λίρα.

Πῶς ἔρχονται τά πράγματα καμιά φορά!

Ὁ πατέρας μου, ὄρθιος μπροστρά στό ἀγιοβασιλιάτικο τραπέζι, ἔκοβε τήν πίτα, ὀνοματίζοντας κάθε κομμάτι ξεχωριστά, πρίν κατεβάσει τό μεγάλο μαχαίρι τοῦ ψωμιοῦ. Ἀφοῦ ἔκοψε τό κομμάτι τοῦ σπιτιοῦ, τῶν Ἀγίων, τό δικό του καί τῆς μητέρας μου, πρίν ἀρχίσει τά κομμάτια τῶν παιδιῶν, σταμάτησε, σάν νά θυμήθηκε κάτι.

— Ξεχάσαμε, εἶπε, τό κομμάτι τοῦ φτωχοῦ. Αὐτό ἔπρεπε νά ἔρθει ὕστερα ἀπό τούς Ἀγίους. Ἄς εἶναι ὅμως. Θά

τό κόψω τώρα καί ὕστερα θ' ἀρχίσω τά κομμάτια τῶν παιδιῶν. Πρῶτα ὁ φτωχός.

Κατέβασε τό μαχαίρι.

— Τοῦ φτωχοῦ, εἶπε.

Ἔπειτα ἐρχόταν τό δικό μου κομμάτι. Καθώς τραβοῦσε ὁμως τό κομμάτι τοῦ φτωχοῦ, γιά νά κόψει τό δικό μου, τό χρυσό φλουρί κύλησε πάνω στό τραπεζομάντηλο. Τό κόψιμο τῆς πίτας σταμάτησε. Κοιτάζαμε ὁ ἕνας τόν ἄλλο καί ὁ πατέρας ὅλους μας.

— Ποιοῦ εἶναι τώρα τό φλουρί; εἶπε ἡ μητέρα μου. Τοῦ φτωχοῦ ἢ τοῦ παιδιοῦ; Ἐγώ λέω πώς εἶναι τοῦ παιδιοῦ.

Ἡ καημένη ἡ μητέρα! Τό εἶχε καημό νά πέσει σ' ἐμένα τό χρυσό φλουρί, γιατί ποτέ μου δέν εἶχα κερδίσει τίποτε.

— Οὔτε τοῦ φτωχοῦ εἶναι, εἶπε ὁ πατέρας μου, οὔτε τοῦ παιδιοῦ. Τό σωστό σωστό. Τό φλουρί μοιράστηκε.

Ήταν ανάμεσα στά δυό κομμάτια. Καθώς τά χώρισε τό μαχαίρι, ἔπεσε κάτω. Τό μισό εἶναι τοῦ φτωχοῦ καί τό μισό τοῦ παιδιοῦ.

— Καί τί θά γίνει τώρα; ρώτησε στενοχωρημένη ἡ μητέρα μου.

Τί θά γίνει;... Συλλογιζόμαστε κι ἐμεῖς.

— Μήν πονοκεφαλάτε..., εἶπε ὁ πατέρας.

Ἄνοιξε τό πορτοφολάκι του, ἔβγαλε ἀπό μέσα δυόμισές χρυσές λίρες καί τίς ἀκούμπησε στό τραπέζι.

— Νά τί θά γίνει. Αὐτή φυλάξτε την, νά τή δώσετε στόν πρῶτο φτωχό, πού θά χτυπήσει τήν πόρτα μας. Εἶναι ἡ τύχη του. Ἡ ἄλλη μισή εἶναι τοῦ παιδιοῦ.

Καί μοῦ τήν ἔδωσε.

— Καλορίζικη! Καί τοῦ χρόνου παιδί μου. Εἶσαι εὐχαριστημένος;

Ἦμουν καί μέ τό παραπάνω. Ἡ ἰδέα μάλιστα πώς εἶχα συντροφέψει μέ τό φτωχό μοῦ ἄρεσε πολύ.

— Θά τοῦ τή δώσω ἐγώ μέ τό χέρι μου, εἶπα.

Γελούσαμε ὅλοι μέ τήν παράξενη τύχη μου. Τ' ἄλλα παιδιά μέ πείραζαν: «Ὁ σύντροφος τοῦ φτωχοῦ». Μονάχα ὁ πατέρας μου δέ γελοῦσε. Ἐκεῖνος μέ τράβηξε κοντά του, μέ φίλησε καί μοῦ εἶπε:

— Μπράβο σου. Εἶσαι καλό παιδί.

Τό ἄλλο πρῶι, μόλις ξυπνήσαμε, χτύπησε ἡ πόρτα. Κάτι μοῦ ἔλεγε πώς ἦταν ὁ φτωχός ξένος, πού ἔφτανε βιαστικός νά πάρει τό μερίδιό του.

Ἔτρεξα στήν πόρτα μέ τή μισή λίρα. Ήταν ἕνας γέρος, μέ κάτασπρη γενειάδα, γυρτός ἀπό τά χρόνια καί μουρμούριζε εὐχές τρέμοντας ἀπό τό κρύο.

— Πάρε, παππού..., τοῦ εἶπα.

Ὁ γέρος, πού δέν ἔβλεπε καλά καί πού τοῦ εἶχε γυαλίσει, φαίνεται, παράξένα ἀπό μακριά τό χρυσό νόμισμα, τό ἔφερε κοντά στά μάτια του, γιά νά τό κοιτάξει καλύτερα. Δέν μπορούσε νά πιστέψει πώς κρατοῦσε χρυσάφι στά χέρια του τόν καιρό ἐκεῖνο, πού ὅλοι ἔδι-

ναν στους φτωχούς δίλεπτα καί μονόλεπτα.

— Τί είναι αυτό, παιδάκι μου; μέ ρώτησε.

— Μισή λίρα είναι, παππού..., τοῦ εἶπα. Πάρε την. Δική σου είναι.

‘Ο καημένος δέν ἤθελε νά τό πιστέψει.

Μήπως ἔκαμες λάθος, παιδάκι μου; Γιά ρώτησε τούς γονεῖς σου.

Τοῦ ἐξήγησα μέ τί τρόπο εἶχαμε μοιραστεῖ τό φλουρί τῆς βασιλόπιτας. ‘Ο γέρος ἔτρεμε ἀπό τή χαρά του. Σήκωσε ψηλά τ’ ἀρρωστημένα του μάτια καί εἶπε:

— ‘Ο Θεός είναι μεγάλος! Νά ζήσεις, παιδάκι μου, καί νά σέ χαίρονται οἱ γονεῖς σου. Καί ὁ Θεός νά σέ ἀξιώσει νά ἔχεις πάντα ὅλα τά καλά, νά τά μοιράζεις μέ τούς φτωχούς καί τούς ἀδικημένους. Τήν εὐχή μου νά ἔχεις.

Μοῦ ἔδωσε τήν εὐχή του, σήκωσε πάλι ψηλά κατά τόν οὐρανό τ’ ἀρρωστημένα του μάτια καί κατέβηκε μέ τό ραβδί του τή σκάλα.

Παῦλος Νιρβάνας

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Τί εἶχε βάλει μέσα στήν πίτα ὁ πατέρας τοῦ συγγραφέα; Πῶς ἔγινε ἡ μοιρασιά; Ποιός ἀποφάσισε τί θά γίνει μέ τό φλουρί καί τί; Τί ἐνιωθε ὁ μικρός μέ τήν ἰδέα ὅτι συντρόφεψε τό φτωχό; Ποιός χτύπησε τήν ἄλλη μέρα τό πρῶν τήν πόρτα; Τί ἔκανε ὁ φτωχός γέρος, ὅταν τοῦ ἔδωσε ὁ μικρός τή μισή λίρα; Ποιές εὐχές τοῦ ἔδωσε; Τί συμπέρασμα βγάζεις ἀπ’ αὐτό τό κεφάλαιο;

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- 1) Πῶς λέγεται: τό χάρτινο μαντίλι; ἡ χάρτινη πετσέτα; ὁ κόπτης τῶν χαρτιῶν; ὁ αἰτός πού κάνουμε ἀπό χαρτί; ἡ θήκη πού φυλάγονται τά χαρτιά; τό νόμισμα ἀπό χαρτί;
- 2) Τί νόμισμα ἔχει: ἡ Ἀγγλία; ἡ Γαλλία; ἡ Ἀμερική; ἡ Γερμανία;